

INTERNATIONAL JOURNAL OF ORIGINAL EDUCATIONAL RESEARCH

Research Article

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN
İNCELENMESİ**

Nuri PEKDAŞ

nuripekdass1987@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Hatice ANTEPLİOĞLU

hatice.anteplioglu@meb.gov.tr

Milli Eğitim Bakanlığı

Yelda ÖNGÜN

yelda_mustafa22@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Gülcan TİRYAKİ KAYA

glcntrykky@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

ÖZET

Araştırmada okul yöneticilerinin problem çözme becerileri düzeylerinin; yaş, cinsiyet, medeni durum, kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre incelenmesi amacıyla betimsel ve korelasyonel (ilişkisel) tarama modeli bir arada kullanılmıştır. Ölçek değeri 0,978 olduğu için sınırın üstünde yer almaktadır. Toplam 141 kişinin araştırmaya katıldığı görülmektedir. Normal dağılım gösteren verilerin analizinde şu sonuçlara ulaşılmıştır: Katılımcıların problem çözme puanları ile cinsiyet durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Katılımcıların problem çözme puanları ile medeni durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Katılımcıların problem çözme puanları ile eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Katılımcıların problem çözme puanları ile yaş durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Katılımcıların problem çözme puanları ile kıdem durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Sınıf yönetimi yeterlilik düzeyleri puanları ile okul türü durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelime: Okul yöneticisi, problem çözme, problem çözme becerisi.

ABSTRACT

Investigation of the Problem-Solving Skills of School Administrators

In the research, the problem-solving skills levels of school administrators; A combination of descriptive and correlational screening models were used to examine the data according to age, gender, marital status, seniority and educational status variables. Since the scale value is 0.978, it is above the limit. It can be seen that a total of 141 people participated in the research. The following results were obtained in the analysis of normally distributed data: There is no significant difference between the participants' problem-solving scores and gender status. There is a significant difference between the problem-solving scores of the participants and their marital status. There is no significant difference between the participants' problem-solving scores and their educational status. There is a significant difference between the problem-solving scores of the participants and their age. There is a significant difference between the problem-solving scores of the participants and their seniority status. There appears to be a significant difference between classroom management proficiency levels scores and school type status.

Key Words: School administrator, problem solving, problem solving skills.

GİRİŞ

Genellikle, problem kavramı akıllarda ilk olarak sayısal ifadeleri çağrıştırmaktadır. Ayrıca pek çok kişi problemin genellikle matematiksel olduğunu düşünmektedir. Fakat problem kavramı ya da durumu yalnızca sayısal ifadelerden ibaret değildir. Öyle ki bireylerin sosyal yaşantılarında karşılaştıkları ve sayısal değerlerden uzak sorunlar da problem olarak belirtilmektedir (Karaca ve Karaca, 2021). Ada, Dilekmen, Alver, Seçer (2010) problem çözmeyi, bir problemi çözmek için harcadığımız tüm çabayı içeren bir süreç olarak tanımlamaktadır. Bu nedenle, problem çözme daha çok bir süreç odaklıdır ve sonuç odaklılığından ziyade, problemle başa çıkma sürecini kapsamaktadır. Problem çözme kavramı, bilişsel, davranışsal ve duyuşsal faaliyetlerin bir araya geldiği bir gelişim evresini temsil ederken bu evre aynı zamanda bir karmaşayı içermektedir. Bu karmaşa ve zorluklar, yaşamda karşılaşılan problemlerin çözüm süreçlerine bağlı olarak çeşitlilik gösterebilir. Problemlerin çözümü, bireylerin geçmiş deneyimlerinden faydalanması, deneme-yanılma yöntemini kullanması ve bilimsel yaklaşımlardan yararlanabilmesi gibi çeşitli faktörlere dayanmaktadır (Çınar, Hatunoğlu ve Hatunoğlu, 2009). Problem çözme herhangi bir olayla karşılaşıldığı durumda alternatif çözüm yolları aranılan uzunca bir süreçtir. Ayrıca bu süreci davranışsal açıdan ele alan eğitimciler de bulunmaktadır. Problem çözme, bireylerin hedeflerine ulaşmak için yaratıcı düşünme becerilerini ve hayal kurmalarını gerektirmektedir (Tavlı, 2009).

İnsanlar, günlük yaşamlarında zaman zaman çeşitli düzeylerde karşılaştıkları sorunlarla başa çıkmak zorunda kalırlar. Bireyin yaşamını sürdürebilmesi ve hedeflerine ulaşabilmesi için karşısına çıkan engeller, problem olarak tanımlanır. Hayatın her anında, istenmeyen ve karmaşık süreçleri içeren bu problemler, etkili bir baş etme tepkisi geliştirme veya yaratma çabasıyla problem çözme sürecini başlatır. Bu nedenle, bireylerin yaşamlarını etkili bir şekilde yönlendirebilmeleri için problem çözme becerisine sahip olmaları önemlidir. Bireyler, günlük yaşamlarında karşılaştıkları problemlere ve çözümlerine farklı tepkiler gösterirler. Aynı problemlerle karşılaşsalar bile bazı bireyler, hızlı bir şekilde başarılı çözümler bulabilirken diğerleri uzun süre çaba harcamalarına rağmen başarılı çözümler bulamayabilirler (Tekin ve Akın, 2021).

Problem çözüme durumu bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutlardan oluşmaktadır. Problem çözüme davranışı bireylerin pek çok becerisini eş zamanlı olarak geliştirmektedir. Yapılan araştırmalar neticesinde de problem çözümenin bu olumlu etkisi kanıtlanmıştır (Korkut, 2002). Bireyler çok küçük yaşlarından itibaren çözümleri gereken birçok problemle karşı karşıya kalmaktadır. Bu yüzden problem çözüme becerisi, bireylerin erken çocukluk dönemlerinden itibaren sahip olmaları ve geliştirmeleri gereken bir davranıştır. Özellikle erken çocukluk dönemindeki deneyimler bireylerin problem çözüme becerileri açısından değerlidir. Bu süreçte öğretmenlerin de önemli sorumlulukları bulunmaktadır.

Toksoy ve Akdeniz (2017) öğrencileri için rol model konumundaki öğretmenlerin iyi birer problem çözücü olmaları gerektiğini vurgulamıştır. Öğretmenlerin öğrencilerine rol model olmasıyla okul ortamında problem çözüme becerilerini geliştiren öğrenci sayıları artacak ve nazaran geri kalan diğer öğrenciler, yüksek problem çözüme becerili öğretmen ve öğrenci arkadaşlarına maruz kalacak ve zamanla onların da becerilerinde pozitif anlamda değişim görülecektir. Tüm bu söz konusu durumlar göz önüne alındığında hayatın her kesimindeki bireylerin problem çözüme becerilerinin güçlü olmasının önemli olduğunu ve birbirlerini doğrudan veya dolaylı etkileyerek pozitif bir yayılım sağlanacağını söylemek mümkündür.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin problem çözüme becerileri düzeyini ortaya koymaktır. Bu araştırmanın amacı, 2024-2025 eğitim, öğretim yılında Ahmet Yesevi Üniversitesinde yüksek lisans yapan öğretmenlerinin problem çözüme becerileri düzeyleri ile cinsiyet, yaş, medeni durum, kıdem, eğitim durumuna göre anlamlı fark olup olmadığını anlamaktır.

Okul ortamında sorumluluğu en büyük olan yöneticilerin, görevlerini yerine getirirken karşılaşılabilecekleri problem ve engellere karşı ürettikleri çözümlerin başarılı olması onların problem çözüme becerilerine bağlıdır. Aynı zamanda problem çözüme becerileri yüksek öğretmenler problem ve kriz anlarında durumu kurtarabilir, lehe çevirebilir ve olası hasarların önüne geçebilirler. Her an problemle karşılaşmanın olası olduğu bir meslek grubu olan öğretmenlik mesleğini icra eden yöneticilerin problem

özme becerilerinin ölçülmesi, becerilerin geliştirilmesinin desteklenmesi ile gerekli çalışmaların yapılması önemli bir husustur. Ülkemizde yönetici yeterliği ve problem çözme ilişkisinin özellikle yöneticilere özel hazırlanan bir ölçekle incelenmediği göz önünde bulundurularak bu çalışma ile alan yazına katkıda bulunulacağı, yöneticilerin kendi yeterliklerine ve problem çözme becerilerine yönelik algılarına değerlendirmeler yapabilecekleri düşünölmektedir. Bu sebeple bu çalışmadan elde edilecek sonuçlara dayalı olarak konuyla ilgili kurum, kuruluş ve kişilere öneriler getirmek, bu konuya dair gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutmak, yol göstermek ve ilgili alan yazınına katkı sağlamak hedeflenmektedir.

YÖNTEM

Araştırmada okul yöneticilerinin problem çözme becerileri düzeylerinin; yaş, cinsiyet, medeni durum, kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre incelenmesi amacıyla betimsel ve korelasyonel (ilişkisel) tarama modeli bir arada kullanılmıştır. Araştırmaya ait verilerin toplanması nicel araştırma yöntemiyle yürütölmüştür. Nicel veriler genellikle sosyal bilimlerde belirli bir yöntemin bireyin başarısı, motivasyonu, tutumu, davranışı vb. üzerine olan etkisini sayısal değerlerle ifade etmesiyle oluşmaktadır (Garip, 2023). Büyüköztürk vd. (2013)'e göre değişkenlere herhangi bir müdahalede bulunmadan mevcut değişkenlerin birbirleri arasındaki ilişkisinin incelendiği araştırma modeli ilişkisel tarama modelidir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini okul yöneticileri, çalışma grubunu ise 2024-2025 eğitim öğretim yılında Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde yüksek lisans yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Örneklem grubundaki katılımcılar basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle 141 kişi seçilmiştir. Seçkisiz örnekleme araştırmanın evreninde yer almakta olan birey ya da öğelerin örneklem grubuna seçilme olasılıklarının birbirine eşit ve birbirinden bağımsız olduğu örnekleme yöntemidir (Cohen, Manion ve Morrison, 2007).

Veri Toplama Araçları

Problem çözme becerilerini ölçmek için Heppner ve Petersen tarafından 1982’de geliştirilen ve Şahin, Şahin ve Heppner tarafından 1993’te Türkçe’ye uyarlanmış olan “Problem Çözme Becerileri Envanteri” izin alınarak kullanılmıştır. 35 maddeden oluşan ölçek 1-6 arasında puanlamaya sahip likert tipindedir. Alınan toplam puan yüksekliği arttıkça problem çözme becerileri yönünden kişinin kendisini yetersiz algıladığı ifade edilmiş olur (Güçray, 1998). Alınan toplam puanın azalması ise bireyin problem çözme beceri algısının olumlu olmasına işaretler. Alt boyutların puanlanmasında ise olumlu-istendik olarak nitelendirilebilen problem çözme yaklaşım biçimlerini ölçen alt boyutlardan; düşünen yaklaşım, kendine güvenli yaklaşım, değerlendirici yaklaşım, planlı yaklaşım boyutlarından alınan puanlar azaldıkça ilgili yaklaşımların daha fazla kullanıldığı değerlendirilirken, olumsuz-etkisiz olarak nitelendirilebilecek problem çözme yaklaşım biçimlerini ölçen alt boyutlardan; aceleci yaklaşım ve kaçınan yaklaşım boyutlarından alınan puanlar azaldıkça ilgili yaklaşımların daha az kullanıldığı düşünülmektedir (Ferah, 2000). Ölçeğin Cronbach Alpha (α) iç tutarlılık katsayısı 0,90 bulunurken, alt ölçekler için bulunan katsayılar ise 0,72-0,85 arasında değişmektedir (Sardoğan, Karahan ve Kaygusuz, 2006; Şahin, Şahin ve Heppner, 1993).

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel istatistikler (ortalama, standart sapma, minimum, maksimum), ilişkisiz örneklem t testi, ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA), Kruskal Wallis H testi, Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanmış ve doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Verileri analiz etmede SPSS 26 paket programından yararlanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Ölçek güvenirlik testi

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,978	33

Buradaki değer 0,70'in üzerinde olduğu zaman güvenilir olarak kabul edilecektir. Ölçek değeri 0,978 olduğu için sınırın üstünde yer almaktadır. Dolayısıyla ölçek güvenilirlik değeri yüksektir.

Tablo 1. Normal dağılım testi

	Statistic	Std. Error
Mean	3,8012	,06166
95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound Upper Bound	3,6793 3,9231
5% Trimmed Mean	3,8435	
Median	4,0000	
Variance	,536	
Std. Deviation	,73219	
Minimum	1,69	
Maximum	5,00	
Range	3,31	
Interquartile Range	,94	
Skewness	-,933	,204
Kurtosis	,613	,406

Skewness ve Kurtosis değerlerinin -1 ila +1 değerleri arasında olması gerekmektedir. Burada da Skewness -1 iken kurtosis değeri 0,08 arasında olduğundan ötürü çalışma normal dağılım göstermektedir.

Tablo 2. Cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	15	10,6
Kadın	126	89,4
Toplam	141	100,0

Katılımcıların cinsiyet dağılımına bakıldığında; 126 kişinin (%89,4) kadın, 15 kişinin (%10,6) erkek olmak üzere toplam 141 kişinin araştırmaya katıldığı görölmektedir.

Tablo 4. Medeni durum dağılımı

Medeni durum	f	%
Bekar	15	10,6
Evli	126	89,4
Toplam	141	100,0

Katılımcıların medeni durumları dağılımına bakıldığında; 15 kişinin (%10,6) bekar, 126 kişinin (%89,4) evli olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Öğrenim durumu dağılımı

Eğitim durumu	f	%
Lisans	111	78,7
Yüksek lisans	30	21,3
Toplam	141	100,0

Katılımcıların öğrenim durumları dağılımına bakıldığında; 111 kişinin (%78,7) lisans, 30 kişinin (%21,3) yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Yaş dağılımı

Yaş	f	%
25-30 Yaş	21	14,9
31-40 Yaş	90	63,8
41-50 Yaş	30	21,3
Toplam	141	100,0

Katılımcıların yaş dağılımı incelendiğinde; 21 kişinin (%14,9) 25-30 yaş, 90 kişinin (%63,8) 31-40 yaş, 30 kişinin (%21,3) 41-50 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Kıdem dağılımı

Kıdem	f	%
0-10 Yıl	63	44,7
11-20 Yıl	72	51,1
21-30 Yıl	6	4,3
Toplam	141	100,0

Katılımcıların kıdem dağılımlarına bakıldığında; 63 kişinin (%44,7) 0-10 yıl, 72 kişinin (%51,1) 11-20 yıl, 6 kişinin (%4,3) 21-30 yıl kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 6. Okul türü dağılımı

Çalışılan okul türü	f	%
Okul Öncesi	33	23,4
İlkokul	45	31,9
Ortaokul	45	31,9
Lise	18	12,8
Toplam	141	100,0

Katılımcıların okul türü dağılımına bakıldığında; 33 kişinin (%23,4) okul öncesi, 45 kişinin (%31,9) ilkokul, 45 kişinin (%31,9) ortaokul, 18 kişinin (%12,8) lisede görev yaptıkları görülmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların problem çözme düzeyleri ve cinsiyet değişkeni arasındaki ilişki durumunu gösteren T Testi analizi

	N	\bar{X}	Ss.	t	df	p
Kadın	126	3,7909	,74049	-,482	139	,631
Erkek	15	3,8875	,67561			

$p < ,05$

Katılımcıların problem çözme düzeyleri puanları ile cinsiyet durumu arasında ($t(139) = -,482$, $p > ,05$) anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p = ,631$).

Tablo 8. Katılımcıların problem çözme düzeyleri ve medeni durum değişkeni arasındaki ilişki durumunu gösteren T Testi analizi

	N	\bar{X}	Ss.	t	df	p
Evli	126	3,8460	,70938	2,132	139	,035
Bekar	15	3,4250	,83568			

$p < ,05$

Katılımcıların problem çözme düzeyleri ile medeni durumu arasında ($t(139)=2,132$, $p<.05$) anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p=.035$).

Tablo 9. Katılımcıların problem çözme düzeyleri ve eğitim durumu değişkeni arasındaki ilişki durumunu gösteren T Testi analizi

	N	\bar{X}	Ss.	t	df	p
Lisans	111	3,7779	,70106	-,726	139	,469
Yüksek lisans	30	3,8875	,84503			

$p<.05$

Katılımcıların problem çözme düzeyleri ile eğitim durumu arasında ($t(139)=-,726$, $p>.05$) anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p=.469$).

Tablo 10. Katılımcıların problem çözme düzeyleri ve yaş değişkeni arasındaki anlamlılık durumunu gösteren ANOVA analizi

	N	\bar{X}	Ss.	df	F	p
25-30 Yaş	21	4,1518	,51447	2	6,152	,003
31-40 Yaş	90	3,6469	,79335	138		
41-50 Yaş	30	4,0188	,51195			

$p<.05$

Katılımcıların problem çözme düzeyleri ile yaş durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($F(2,138)=6,152$, $p<.05$). ($p=0,003$)

Tablo 11. Katılımcıların problem çözme düzeyleri ve kıdem değişkeni arasındaki anlamlılık durumunu gösteren ANOVA analizi

Akademik iyimserlik	N	\bar{X}	Ss.	df	F	p
0-10 Yıl	63	3,6250	63	2	6,602	,002
11-20 Yıl	72	3,8867	72	138		
21-30 Yıl	6	4,6250	6			

Katılımcıların problem çözme düzeyleri ile kıdem durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($F(2,138)=6,602, p<.05$). ($p=0,002$)

Tablo 12. Katılımcıların problem çözme düzeyleri ve okul türü değişkeni arasındaki anlamlılık durumunu gösteren ANOVA analizi

	N	\bar{X}	Ss.	df	F	p
Okul Öncesi	33	4,0767	,38922	3	12,688	,001
İlkokul	45	4,1271	,50689	137		
Ortaokul	45	3,4021	,93692			
Lise	18	3,4792	,48258			

$p<.05$

Katılımcıların problem çözme düzeyleri ile okul türü durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($F(3,137)=12,688, p<.05$). ($p=0,001$).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Araştırmada okul yöneticilerinin problem çözme becerileri düzeylerinin; yaş, cinsiyet, medeni durum, kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre incelenmesi amacıyla betimsel ve korelasyonel (ilişkisel) tarama modeli bir arada kullanılmıştır. Ölçek değeri 0,978 olduğu için sınırın üstünde yer almaktadır. Toplam 141 kişinin araştırmaya katıldığı görülmektedir. Normal dağılım gösteren verilerin analizinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Katılımcıların problem çözme puanları ile cinsiyet durumu arasında ($t(139)=,482, p>.05$) anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p=,631$).
- Katılımcıların problem çözme puanları ile medeni durumu arasında ($t(139)=2,132, p<.05$) anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p=,035$).
- Katılımcıların problem çözme puanları ile eğitim durumu arasında ($t(139)=-,726, p>.05$) anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p=,469$).
- Katılımcıların problem çözme puanları ile yaş durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($F(2,138)=6,152, p<.05$). ($p=0,003$)

- Katılımcıların problem çözme puanları ile kıdem durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($F(2,138)=6,602, p<.05$). ($p=0,002$)
- Sınıf yönetimi yeterlilik düzeyleri puanları ile okul türü durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($F(3,137)=12,688, p<.05$). ($p=0,001$)

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri arasındaki farka yönelik literatüre bakıldığında bu çalışma ile paralellik gösteren sonuçlar olduğu görülmektedir (Korkut, 2002; Altunçekiç ve diğ., 2005; İnce ve Şen, 2006; Türkçapar, 2009; Rodzalan ve Saat, 2015; Zembat ve diğ., 2017). Bu durumda söz konusu bulguların araştırma bulguları ile birbirini desteklediği söylenebilir. Çalışmalarda kimi zaman anlamlı fark bu çalışmadaki gibi kadın öğretmenlerin lehine (Zembat ve diğ., 2017) olurken kimi zaman ise tam tersi erkek öğretmenlerin lehine (Altunçekiç ve diğ., 2005; Türkçapar, 2009; Rodzalan ve Saat, 2015) durumdadır. Türkçapar (2009) beden eğitimi öğretmenlerinin problem çözme becerilerinde erkekler lehine farka rastlamıştır. Zembat ve diğ. (2017), kadın okul öncesi öğretmenlerin hem problem çözme beceri düzeylerinin hem de sınıf yönetimi beceri düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Öğretmenlerin yaş değişkenine göre problem çözme beceri düzeylerinin karşılaştırıldığı çalışmalara bakıldığında, bu çalışma ile paralellik gösteren sonuçlar olduğu görülmektedir (Güçlü, 2003; İnce ve Şen, 2006; Bal, 2011; Yılmaz, 2011; Temel ve Ayan, 2015). Güçlü (2003) araştırmasında lise müdürlerinin problem çözme becerilerinin yaş değişkenine göre farklılaşmadığını tespit etmiştir. Bal (2011) ve Yılmaz (2011) benzer sonuçlara okul öncesi öğretmenleri ile yaptıkları çalışmalarda ulaşmış ve öğretmenlerin yaş değişkenine göre problem çözme becerilerinde farka rastlamamışlardır.

Temel ve Ayan (2015) beden eğitimi öğretmenlerinin problem çözme becerilerini çeşitli değişkenlere göre inceledikleri çalışmalarında, medeni durum değişkenine göre problem çözme becerilerinin yalnız “aceleci yaklaşım” boyutunda farklılaştığını belirlemişlerdir. Zembat ve diğ. (2017) okul öncesi öğretmenlerinin ön lisans, lisans veya yüksek lisans mezunu olmalarının problem çözme becerilerine göre anlamlı farklılık göstermediğini belirlemiştir. Bağçeci ve Kinay (2013) öğretmenlerin

eğitim seviyelerine göre problem çözme becerilerinin yalnız “değerlendirici yaklaşım” boyutunda farklılaştığını belirtmektedir.

Öğretmenlerin mesleki deneyim yılı değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri arasındaki farka yönelik literatüre bakıldığında bu çalışma ile paralellik gösteren sonuçlar olduğu görülmektedir (ınar ve diğ., 2009; Bal, 2011; Temel ve Ayan 2015; Tuzcuoğlu ve Mirzeoğlu, 2018). Temel ve Ayan (2015) beden eğitimi ğretmenlerinin problem çözme becerilerinin “değerlendirici yaklaşım” boyutunda 1-5 yıl lehine ve 6-15 yıl ile arasında, “kendine güvenli yaklaşım” boyutunda ise 1-5 yıl lehine 6-10 yıl ile arasında ve 16-20 yıl lehine de 6-15 yıl ile arasında farklılaştığı ancak diğer alt boyutlarda ve toplam puanda anlamlı fark olmadığını tespit etmişlerdir. Tuzcuoğlu ve Mirzeoğlu vd. (2019) beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin mesleki deneyim yıllarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik öz yeterlik algılarında alt boyutların hiçbirinde anlamlı olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu çalışmada öneri olarak aşağıdakiler eklenebilir:

- Yöneticilerin problem çözme becerilerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir, öğretmenlerin problem çözme becerilerinin geliştirilmesi adına hizmetiçi eğitim, seminer ve kurslar düzenlenebilir.
- Yöneticilerin problem çözme beceri düzeylerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi adına denetlemeler yapılabilir ve belirlenen düzeyleri öğretmenler ile paylaşılabilir. Sonuçlar ışığında Yöneticilerin beceri gelişim eğitimleri tasarlanabilir.
- Yöneticilerin aldığı eğitim MEB’in belirlemiş olduğu ğretmen yeterlikleri dikkate alınarak ve problem çözme becerilerini geliştirmeye zen gösterilerek şekillenebilir.
- Yöneticilerin problem çözme becerilerinin daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna göre yöneticilerin problem çözme becerilerinin geliştirilmesi için öğretmenler okul takımı çalıştırmaya teşvik edilebilir.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş., Dilekmen, M., Alver, B., Seçer, İ. (2010). İlk ve ortaöğretim okul yöneticilerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2(2), 153-166.
- Altunçekiç, A., Yaman, S. ve Koray, Ö. (2005). Öğretmen adaylarının öz-yeterlik inanç düzeyleri ve problem çözme becerileri üzerine bir araştırma (Kastamonu ili örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 93-102.
- Bağçeci, B. & Kinay, İ. (2013). Öğretmenlerin problem çözme becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 335-347.
- Bal, M. (2011). *Okul öncesi öğretmenlerinin problem çözme becerileri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. Routledge Falmer.
- Çınar, O., Hatunoğlu, A. & Hatunoğlu, Y. (2009). Öğretmenlerin problem çözme becerileri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 215-226.
- Ferah, D. (2000.) *Kara harp okulu öğrencilerinin problem çözme becerilerini algulamalarının ve problem çözme yaklaşım biçimlerinin cinsiyet, sınıf, akademik başarı ve liderlik yapma değişkenleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Garip, S. (2023). Sosyal bilimlerde nicel araştırma geleneği üzerine kuramsal bir inceleme. *International Journal of Social Science Research*, 12(1), 1-19.
- Güçlü, N. (2003). Lise müdürlerinin problem çözme becerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 160(1) 272-300.

- Güçray, S. (1998). Bazı kişisel değişkenler, algılanan sosyal destek ve atılganlığın karar verme stilleri ile ilişkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(9), 7-16.
- İnce, G. ve Şen, C. (2006). Adana ilinde deplasmanlı ligde basketbol oynayan sporcuların problem çözme becerilerinin belirlenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 5-10.
- Karaca, İ., & Karaca, N. (2021). Okul yöneticilerinin problem çözme beceri algılarının incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Ve Eğitim Dergisi*, 3(4), 181-200.
- Mirzeoğlu, A. D., Soydaş Yaralı, S., Çoknaz, D., Özmen, S. (2019). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin gözünden dersleri ve meslekleri (Sakarya örneği). *Gazi Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 24(2), 111-131.
- Rodzalan, S. A., & Saat, M. M. (2015). The perception of critical thinking and problem solving skill among Malaysian undergraduate students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 172, 725-732.
- Sardoğan, M. E., Kaygusuz, C., Karahan, F. (2006). Bir insan ilişkileri beceri eğitimi programının üniversite öğrencilerinin denetim odağı düzeylerine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2).
- Şahin, N., Şahin, N. H. & Heppner, P. P. (1993). Psychometric properties of the problem solving inventory in a group of Turkish University students. *Cognitive Therapy and Research*. 17(4), 379-396.
- Tavlı, O. (2009). *Lise öğretmenlerinin problem çözme becerileri ile tükenmişlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Yeditepe Üniversitesi.
- Temel, V. ve Ayan, V. (2015). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin problem çözme becerileri. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 17(29), 70-76.
- Toksoy S. E. ve Akdeniz A. R. (2017) Öğrencilerin problemleri çözüm süreçlerinin ipucu destekli problem çözme aracı ile belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 185-208.

- Tuzcuoğlu, S., & Mirzeoğlu, A. D. (2018). Beden eğitimi ve spor oğretmenlerinin bilişotesi farkındalık, problem cözme ve oğretmenlik öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Physical Education and Sports Studies*, 10(2), 83-101.
- Türkçapar, H. (2009). *Klinik uygulamada depresyon*. HYB.
- Yılmaz, N. (2011). *Okul öncesi oğretmenlerinin iletişim becerileri, problem cözme becerileri ve empatik eğilim düzeyleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Zembat, R., Tuñçeli, H.İ., & Yavuz, E.A. (2017). Okul öncesi oğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile problem cözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim fakültesi Dergisi*, 18(3), 24-43.